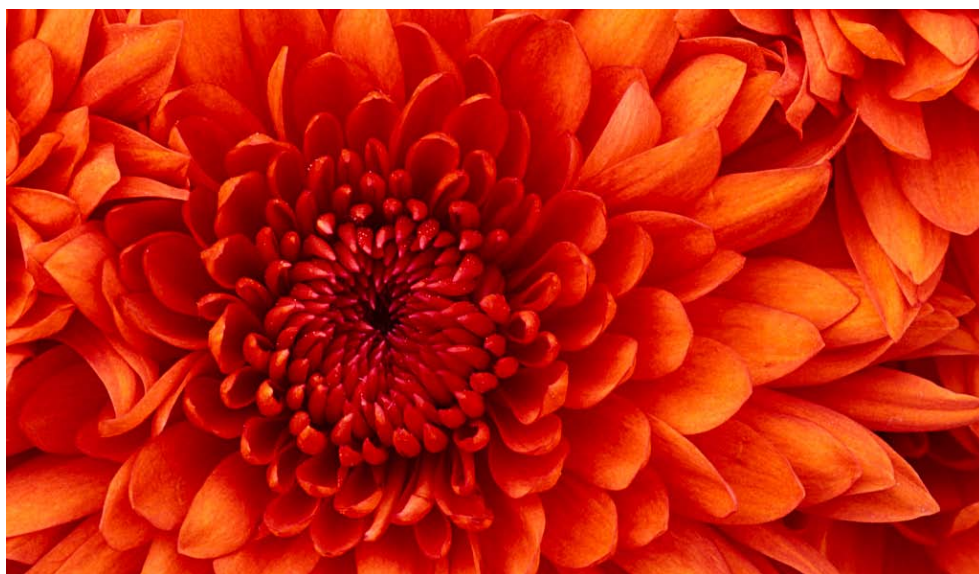

Revisionsrapport

Intern och extern sam- verkan kring långtids- arbetslösa

Strömsunds kommun

*Therese Runarsdotter
Cert. kommunal revisor
25 januari 2013*

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	1
2.	Inledning	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga	2
2.3.	Metod och avgränsning	2
2.4.	Lagar och kommunala riktlinjer.....	3
2.5.	Organisation	3
2.5.1.	Kommunstyrelsen och framtids- och utvecklingsförvaltningen	3
2.5.2.	Socialnämnden och vård- och socialförvaltningen	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Mål och styrdokument.....	5
3.1.1.	Övergripande mål.....	5
3.1.2.	Kommunstyrelsens mål	5
3.1.3.	Socialnämndens mål	6
3.1.4.	Styrdokument och rutiner för samarbetet internt och externt.....	6
3.1.5.	Revisionell bedömning	7
3.2.	Insatser och samverkansformer (internt och externt)	7
3.2.1.	Upplevelse av samarbetet/samverkan	9
3.2.2.	Revisionell bedömning	10
3.3.	Uppföljning och utvärdering av resultat	10
3.3.1.	Revisionell bedömning	12
3.4.	Åtterrapporering till kommunstyrelse och socialnämnd	13
3.4.1.	Revisionell bedömning	13

1. *Sammanfattning*

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har PwC genomfört en granskning av kommunens interna och externa samverkan avseende långtidsarbetslösa. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunen bedriver verksamheter som är ändamålsenliga när det gäller långtidsarbetslöshet.

Utifrån granskningen görs en sammantagen revisionell bedömning att kommunen, främst i projektform, bedriver ett antal verksamheter/strukturerade samverkansformer som är ändamålsenliga när det gäller långtidsarbetslösa. Det framkommer dock att kommunen ännu inte har hittat ändamålsenliga samverkansformer för samtliga målgrupper. I projekten pågår arbetet även med att hitta och utveckla strukturer, arbetssätt, metoder m.m. för hur arbetet ska bedrivas på bästa sätt för att nå ett effektivt resultat på sikt. I övrigt konstateras följande:

- Det finns mätbara mål för verksamhetsåret 2013.
- Samverkan prioriteras och detta påtalas i budget, riktlinjerna för försörjningsstöd samt i projektbeskrivningar. I övrigt saknas styrdokument/avtal som reglerar samverkan mellan berörda nämnder och externa aktörer och som stödjer samverkan för målgruppen.
- Uppföljning och utvärdering sker av projekten, t.ex. antalet som fått arbete. Kommunstyrelsen och socialnämndens uppföljning och resultat bedöms dock kunna utvecklas för att få en helhetsbild av den totala verksamheten.
- Kommunstyrelsen och socialnämnden följer hur arbetsmarknadssituationen utvecklas samt andelen unga som är i behov av försörjningsstöd. Återkoppling samt resultat/måluppfyllelse framgår dock inte av protokoll.
- Försörjningsstödet i kommunen har totalt ökat de senaste åren. Antalet unga med långvarigt ekonomiskt bistånd har dock minskat.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer:

- Att kommunen undersöker behovet av ett övergripande samverkansdokument/riktlinjer för samverkan kring målgrupperna.
- Nämnderna bör utveckla uppföljning och utvärdering av resultat och måluppfyllelse, både per insats/samt rörande den totala verksamheten.
- Kommunstyrelsen och socialnämnden bör förbättra, i protokoll, tydliggöra vilken återkoppling som efterfrågas samt dess resultat och måluppfyllelse.

I övrigt uppmantrar vi till fortsatt utvecklingsarbete och lärande för förbättrad samverkan intern och externt för att säkerställa effektiva insatser framöver.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Arbetsmarknadspolitiken är ett statligt ansvar, men kommunerna har under lång tid blivit en allt viktigare aktör när det gäller arbetsmarknadsinsatser på lokal nivå. En anledning till kommunernas aktivitet är att sysselsättningen är väsentligt för kommunens skatteintäkter samt att arbetslöshet är kostsamt. En lågkonjunktur påverkar kommunens verksamhet främst genom att antalet arbetslösa som söker försörjningsstöd ökar, men också genom att färre kommer ut i arbete.

När det gäller unga mellan 16 och 24 år ligger kommunerna i Jämtlands län högst i Sverige när det gäller arbetslöshet. Socialstyrelsen konstaterar även att ungdomar är speciellt konjunktur känsliga när det gäller nyetablering på arbetsmarknaden. Utbildning är en av de viktigaste faktorerna för ungdomars framtida möjligheter. Ju tidigare utbildningskedjan bryts desto sämre är framtidsutsikterna. Studier visar även att det finns ett behov av samverkan mellan kommunen och arbetsförmedlingen för att erbjuda lämplig sysselsättning samt en omfattande samverkan mellan kommunens olika förvaltningar.

Framgångsrika åtgärder i arbetet mot arbetslösheten ger både ungdomar och äldre arbetslösa möjligheter att bli delaktiga och aktiva i samhällsbyggandet samtidigt som kommunens insatser i form av försörjningsstöd minskar. Revisorerna anser att det är angeläget att granska hur kommunen arbetar inom detta område.

2.2. Revisionsfråga

- Bedriver kommunen verksamheter som är ändamålsenliga när det gäller långtidsarbetslöshet?

Kontrollmål/granskningsmål:

- Vilka mål finns för verksamheten?
- Finns styrdokument, riktlinjer och rutiner som stödjer samverkan?
- Finns strukturerade samverkansformer – internt och externt?
- I vilken utsträckning sker uppföljning och utvärdering av resultatet av genomförda arbetsmarknadsinsatser?
- Vilken återrapportering av arbetet/insatserna erhåller kommunstyrelsen och socialnämnden?
- Har insatser/åtgärderna medfört att försörjningsstödet har minskat?

2.3. Metod och avgränsning

Granskningen har avgränsats till kommunstyrelsen och socialnämnden. Granskning har skett av styrdokument, såsom budget, verksamhetsplan, delårsuppföljning, riktlinjer, protokoll och samverkansöverenskommelser. Intervjuer har genomförts med kommunstyrelsens och socialnämndens ordförande, förvaltningschef FUF, IFO-chef, projektledare och medarbetare EU-projekten m.fl.

Intervjuade har getts möjlighet att sakgranska rapporten.

2.4. Lagar och kommunala riktlinjer

Lag (2009:47) om kommunernas medverkan i arbetsmarknadspolitiska åtgärder anger att kommunen har möjlighet inom ramen för arbetsmarknadspolitiska program, och i samverkan med arbetsförmedlingen, att stå som anordnare av aktiviteter för deltagande i programmen. Kommunernas insatser handlar framförallt om att bidra till att arbetslösa ungdomar, flyktingar, invandrare, personer som får ekonomiskt bistånd samt människor med olika funktionsnedsättningar har möjlighet att komma ut i arbete samt vid behov samverka med andra samhällsaktörer.

Enligt skollagen, 1 kap 18 §, har kommunen ett uppföljningsansvar för unga mellan 16-20 år som inte deltar eller har avslutat gymnasieutbildning. Detta innebär att hålla sig informerad om hur dessa ungdomar är sysselsatta i syfte att kunna erbjuda lämpliga individuella åtgärder.

Enligt Socialtjänstlagen ska socialtjänsten främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlika levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. För personer som inte har förmågan att på egen hand försörja sig själv finns möjligheten att via socialtjänsten ansöka om ekonomiskt bistånd. Socialnämnden har möjlighet enligt Socialtjänstlagen att anvisa mottagaren av bistånd till praktik eller annan kompetenshöjande aktivitet om den enskilde inte kunnat beredas någon lämplig arbetsmarknadsaktivitet.

Av socialnämndens antagna riktlinjer för bedömning av försörjningsstöd framgår att kvinnor och män skall efter sin egen förmåga bidra till sin egen försörjning. Den som kan arbeta är skyldig att aktivt söka arbete och skall vara anmäld som arbetsökande på Arbetsförmedlingen, stå till arbetsmarknadens förfogande på heltid och vara villig att ta anvisat arbete, eller delta i arbetsmarknadspolitiska åtgärder som utbildning, praktik eller arbetsrehabiliterande åtgärder. En individuell bedömning måste dock göras i varje ärende utifrån den sökandes behov och förmåga.

Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade framgår att kommunen inom målgruppen är skyldig att ombesörja daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder om de saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig. Kommunen ska även medverka till att målgruppen får tillgång till arbete eller studier.

2.5. Organisation

2.5.1. Kommunstyrelsen och framtids- och utvecklingsförvaltningen

Enligt kommunstyrelsens reglemente (KF 2012-11-14) ansvarar kommunstyrelsen för bl.a. sysselsättnings- och näringslivsfrågor och ansvarar för åtgärder för att allmänt främja sysselsättningen och näringslivet i kommunen. Vidare ansvarar styrelsen bl.a. för gymnasieskola och vuxenutbildningsfrågor samt flyktingmottagning. Kommunstyrelsen ska även följa socialtjänstens arbete och verka för att socialtjänstens mål uppfylls. Kommunstyrelsen är kommunens arbetslöshetsnämnd. Arbetslöshetsnämnden har till uppgift att vidta eller på annat sätt främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska biverkningarna av arbetslöshet.

Under kommunstyrelsen finns framtids- och utvecklingsförvaltningen (FUF). Förvaltningen är en sammanhållen organisation för kommunens satsningar på kompetenshöjning, tillväxt och samhällsutveckling. Förvaltningen arbetar bl.a. med frågor som rör marknadsföring, inflyttarservice, flyktingmottagning och EU-projekt med kommunal medfinansiering. Inom förvaltningen bedrivs bl.a. projekten På Väg och Arbetskraftskoordinator och som berör granskningsområdet.

2.5.2. Socialnämnden och vård- och socialförvaltningen

Enligt socialnämndens reglemente (KF 2012-11-14) ansvarar nämnden för att fullgöra kommunens uppgifter enligt Socialtjänstlagen när det gäller individuellt stöd och förebyggande arbete för barn, unga och vuxna. Nämnden har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver och ska vid behov samverka med andra samhällsorgan, organisationer och föreningar.

Vård- och omsorgsförvaltningen är indelad i förvaltningsledning och förvaltningsstab, biståndsenhet samt fyra huvudsakliga områden: individ- och familjeomsorg (IFO), omsorger om personer med funktionsnedsättning samt hemsjukvård, äldreomsorg/särskilda boenden samt hemsjukvård och äldreomsorg/ordinärt boende. Handläggning av försörjningsstöd ligger inom IFO. En handläggare inom försörjningsstöd är inriktad mot ansökningar och handläggning för ungdomar.

3. Granskningsresultat

3.1. Mål och styrdokument

3.1.1. Övergripande mål

Av budget 2012 framgår kommunens övergripande mål för 2012-2014, varav två är:

- Utvecklad samverkan med näringslivet
- Motverka arbetslöshet

I budget framgår även att en stor utmaning för kommunen är att kunna bibehålla, utbilda och skapa meningsfull sysselsättning till kommunens ungdomar för att arbetskraftsförsörjningen ska klaras framöver. Vidare framgår att kommunala medel måste avsättas för att täcka upp brister inom arbetsmarknadspolitiken både för ungdomar och för andra personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

I budget 2013 framgår även under avsnitt "Arbetsmarknad" att kommunen generellt har en hög arbetslöshet och särskilt alarmerande är ungdomsarbetslösheten. Unga människor ska inte ställas utanför samhället efter avslutade studier utan ges möjlighet att komma in på arbetsmarknaden genom t.ex. praktik- och lärlingsplatser. Särskilda insatser ska göras för att erbjuda stöd åt ungdomar som inte kommit ut på arbetsmarknaden eller saknar fullständiga betyg från gymnasieskolan. Prioriterade mål för 2013 är:

- Ungdomsarbetslöshet ska minska
- Kommunen ska ställa praktikplatser till förfogande motsvarande en per 10 anställda.

I budget 2013 har det avsatts 1 Mkr i extra medel till förvaltningarna för att kunna anordna arbetstillfällen för långtidsarbetslösa i de kommunala verksamheterna.

3.1.2. Kommunstyrelsens mål

Kommunstyrelsen saknade mätbara verksamhetsmål för år 2012. För 2013 har kommunstyrelsen antagit följande verksamhetsspecifika mål på området:

Inriktningsmål:

- Ungdomsarbetslösheten ska minska

Effektmål:

- Varje år ska minst 70 % av deltagande kvinnor och män i På Väg-projektet ha påbörjat arbete/studier/praktik efter insatsens slut. Ansvarig förvaltning är FUF och kartläggning och redovisning sker per 31 december.
- Strömsunds kommun ska erbjuda minst 125 feriejobb/sommarskoleplatser under sommaren 2013. Ansvarig förvaltning är framtids- och utvecklingsförvaltningen och redovisning ska ske i september varje år.

Inriktningsmål:

- Kommunen ska ställa praktikplatser till förfogande

Effektmål:

- Strömsunds kommun ska ta emot minst en kvinna eller man i praktik eller andra arbetsmarknadspolitiska insatser och program för var 10:e anställd. Alla förvaltningar är ansvarig och statistik förs över de som deltar i dessa program och insatser i kommunen.

3.1.3. Socialnämndens mål

Socialnämnden har antagit en strategisk plan för arbetet med ekonomiskt bistånd, den reviderades 2010 och innehåller mätbara mål. Utifrån fullmäktiges övergripande mål har nämnden bl.a. antagit följande mätbara mål för 2013-2014:

Inriktningsmål:

- Ungdomsarbetslösheten ska minska

Effektmål:

- Antalet unga vuxna kvinnor/män 18-29 år i långvarigt socialbidragsberoende ska minska (10 månader eller mer)

Enligt intervjuade politiker och tjänstemän är målgruppen unga arbetslösa samt övriga långtidsarbetslösa ett viktigt fokusområde för kommunen och ett uttalat prioriterat område. Intervjuade tjänstemän upplever att det idag finns ett tydligt uppdrag att arbeta för och samverka kring gruppen unga arbetslösa. Det framkommer även att det tidigare saknats tydliga och mätbara mål för styrelse och nämnder men att det nu har upprättats för verksamhetsåret 2013 vilket är positivt för ökad styrning och uppföljning av resultat och kvalitet.

3.1.4. Styrdokument och rutiner för samarbetet internt och externt

Det finns ett uttalat politiskt uppdrag att berörda förvaltningar ska samverka. Det finns dock inget övergripande mål om samverkan på kommunal nivå.

Av socialnämndens riktlinjer för försörjningsstöd framgår att socialtjänsten skall samverka med andra berörda myndigheter, vilket t.ex. innebär att upprätthålla en kontinuerlig och god kontakt med arbetsförmedlingen.

På övergripande chefsnivå träffas förvaltningscheferna månatligen. På dessa träffar är en stående punkt integrations- och arbetsmarknadsfrågor.

Samarbete mellan bl.a. framtids- och utbildningsförvaltningen, vård- och omsorgsförvaltningen, arbetsförmedlingen och näringslivet är numera också reglerat genom de gemensamma EFS-projekten *På Väg* och *Arbetskraftskoordinator*. Respektive projekt har en styrgrupp där direktiven är att styrgruppen ska fungera som en hjälp i beslutsprocessen och vara ett stöd för projektledaren att klara uppdraget. Vidare är utgångspunkten samverkan med berörda aktörer för att uppnå en hög verkningsgrad samt genom att använda både intern och extern kompetens samla kraft kring arbetsmarknadsfrågorna.

Enligt intervjuer med tjänstemän inom båda förvaltningarna finns, utöver projektbeskrivningar, inga dokumenterade rutiner/styrdokument/avtal som reglerar sam-

arbetet mellan berörda nämnder och externa aktörer och som stödjer samverkan för målgruppen. Detta efterfrågas av flera intervjuade.

Intervjuade upplever en tydlig ansvarsfördelning inom projekten. Utanför projekten beskrivs det däremot ibland finnas en gränsdragningsproblematik mellan aktörerna kring uppdrag, ansvar, roller m.m.

3.1.5. Revisionell bedömning

Vi konstaterar att det på övergripande kommunnivå finns en tydlig politisk vilja att insatser för att motverka arbetslöshet bland ungdomar ska prioriteras. Vi bedömer att det ges ett uttryckligt uppdrag till kommunstyrelsen och socialnämnden att minska arbetslösheten samt utveckla samverkan kring målgruppen. Det är även positivt att det för verksamhetsåret 2013 finns mätbara mål och mätindikatorer som fångar resultatet av både kommunstyrelsens och socialnämndens insatser.

Vi bedömer att det finns flera utarbetade kanaler för samverkan, främst på tjänstemannanivå, som konkret berör samarbetet mellan socialtjänsten, framtids- och utvecklingsförvaltningen samt externa aktörer. Nämnderna har även genom EFS-projekten en form av praktisk samverkan.

Riktlinjer finns inom försörjningsstödsverksamheten som påtalar vikten av samverkan. Samarbetet beskrivs som förbättrat och till vissa delar utarbetat och väl fungerande. Avsaknaden av styrdokument för samverkan/samverkansavtal och rutiner innebär dock, enligt vår bedömning, en sårbarhet som är värd att beakta för verksamheterna. Vi bedömer att detta bör upprättas mellan inblandade aktörer.

3.2. Insatser och samverkansformer (internt och externt)

Insatser för att minska arbetslösheten i kommunen sker framför allt genom projektet På Väg och Arbetsmarknadskoordinator. Syftet är att dessa pågående projekt/åtgärder ska hjälpa de som står längst ifrån arbetsmarknaden till utbildning och/eller arbete. Projekten finansieras av Europeiska socialfonden (ESF-medel) och projektägare är Strömsunds kommun och framtids- och utvecklingsförvaltningen.

Strömsund har relativt lång erfarenhet av att driva projekt. Under åren 2008-2009 bedrevs förprojektet "Kick-off" som påvisade att samverkan mellan kommunen och Arbetsförmedlingen ger positiva effekter för dem som står långt från arbetsmarknaden. Kommunfullmäktige gav år 2009 vård- och omsorgsförvaltningen samt Framtids- och utvecklingsförvaltningen, att tillsammans med Arbetsförmedlingen, utveckla samverkan mellan berörda aktörer som finns kring ungdomar och personer med utländsk bakgrund och som står långt från arbetsmarknaden. Verksamheten fick namnet Samverkanshuset där inblandade aktörer samlades under samma tak för att gemensamt börja strukturera upp arbetsmetoder för att kunna samordna insatserna för målgruppen som befinner sig utanför arbetsmarknaden.

Under år 2010 startades aktiviteten Coman!dot som är en 3 veckor lång gruppverksamhet som ska stärka och inspirera deltagarna att komma igång. Motivationshöjande insatser ska öka deras anställningsbarhet. Målsättningen med Coman!dot är

att ge deltagarna verktyg för att skapa sin egen planering i hur man går vidare med t.ex. arbete, praktik eller studier.

År 2011 sökte kommunen och fick stöd från Europeiska Socialfonden (ESF-medel) för att kunna utvidga verksamheten samt höja ambitionsnivån för att undvika långa tider i utanförskap hos dessa grupper. Detta resulterade projektet På Väg.

På Väg

Projektet pågår under tiden 2011-08-01 – 2014-03-31 och är en strukturerad samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Framtids- och utvecklingsförvaltningen, vård- och socialförvaltningen, lokala näringslivet samt fackliga organisationer. I projektet söker kommunen finna nya/bra metoder för hur man kan arbeta med målgruppen. Projektet köper tjänst (timmar) av Arbetsförmedlingen. Alla sätter fortsatt samlade under samma tak (ej Arbetsförmedlingen) men alla fysiska träffar sker i På Vägs lokaler. Det gör att kontakten har förenklats mellan myndigheterna och att deltagarna får snabbare hjälp vilket förkortar tiden i utanförskap hos deltagarna. Detta gagnar alla inblandade aktörer. Arbetet ska ske i dialog och samförstånd med fackliga organisationer. Projektet har en styrgrupp och projektgrupp. Projektet vänder sig till:

- Unga vuxna 18-29 år som är aktuella hos Arbetsförmedlingen och/eller socialtjänsten samt personer med utländsk bakgrund
- Ungdomar som gått ut grundskolan, inte fyllt 20 år som inte deltar i utbildning.

Projektet erbjuder gruppverksamhet (Coman!dot), individuell coachning och vägledning för att bl.a. öka möjligheterna till arbete samt underlätta och påskynda etableringen i arbetslivet. Inom projektet genomförs också informationsträffar, studiebesök, arbete med tillgänglighets- och jämställdhetsfrågor, värderingsövningar m.m. Det görs kartläggningar och upprättas handlingsplaner för samtliga deltagare för att kunna närma sig arbete eller studier.

Inom projektet finns även GPS Navigatorhjälpen – upp till 54 år - som vänder sig till utrikesfödda och som exempelvis behöver hjälp/stöd att förstå hur den svenska arbetsmarknaden fungerar eller behöver få kontakt med olika arbetsgivare.

En ekonomihandläggare inom försörjningsstöd (IFO) arbetar mot ungdomar och är kopplad till projektet. Handläggaren är på vissa projektgruppsmöten för att informera om ärenden etc. Intervjuade beskriver att detta samarbete fungerar bra. Inom projektet finns även ett inarbetat arbetssätt med skolan för att fånga upp och ta hand om elever som hoppar av gymnasieskolan.

Kostnadsbudget totalt för projektet är:

År	2011	2012	2013	2014	Totalt
Mkr	0,719	3,638	3,891	0,901	9,149

Arbetskraftskoordinator

Projektet Arbetskraftskoordinator finansieras också av Europeiska socialfonden och Strömsunds kommun och pågår under tiden 2012-02-01 – 2014-03-31. Projektet

riktar sig till personer mellan 25-64 år och som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden. Extra fokus ligger på personer med någon form av arbetshandikapp och för gruppen 50-plussare. I samarbete med Arbetsförmedlingen ska projektet hitta passande praktikplatser ute i de kommunala förvaltningarna men även hos privata företag. Arbetsförmedlingen samt handläggare inom kommunal verksamhet anvisar deltagare till projektet. Kommunens rehabiliteringssamordnare rekommenderar långtidssjukskrivna som genomgått rehabiliteringskedjan och riskerar uppsägning till kontakt med projektet.

En speciell praktikbank har skapats inom ramen för projektet. Kommunens förvaltningar och privata arbetsgivare har inom ramen för projektet skapat en praktikbank med praktikplatser och handledare till förfogande.

Det övergripande målet är att deltagarna ska få ett arbete eller delta i någon form av sysselsättning. På sikt ska det även trygga personalrekrytering som både kommunen och näringslivet kommer att behöva göra framöver. Två av projektmålen är:

- Att 50 individer ur projektets målgrupper ska ha varit ute i praktik i projektets regi
- Att 20 handläggare ska ha utbildats i projektets regi

Projektet beskrivs ha en central roll för att uppnå målsättningen att kommunala verksamheter ska ställa praktikplatser till förfogande motsvarande en per 10 anställda.

Kostnadsbudget totalt för projektet är:

År	2012	2013	2014	Totalt
Mkr	1,646	1,832	0,486	3,966

Enligt uppgift pågår politiska diskussioner kring huruvida projekten ska övergå i ordinarie verksamhet eller inte efter projektens avslut.

Strukturerad samverkan med näringslivet sker främst genom ovanstående två projekt och näringslivet finns representerat i styrgruppen i projekten. I samband med uppbyggnaden av praktikbanken inom kommunen har ett flertal företag anslutit sig och erbjuder praktikplatser. I övrigt sker kontakter med Näringslivet utifrån enskilda behov.

I övrigt framhålls att IFO samverkar med bl.a. skolan, primärvården och barn- och ungdomspsykiatri för barn och ungdomar med sammansatta behov.

Sysselsättningsenheten vid teknik- och serviceavdelningen har hand om feriearbete för ungdomar och vänder sig i första hand till ungdomar i årskurs 9 och gymnasiet.

3.2.1. Upplevelse av samarbetet/samverkan

Samtliga intervjuade beskriver att samverkan inom arbetsmarknadsområdet har utvecklats positivt, både internt och externt. Detta främst med anledning av pågående projekt. Det anses vara viktigt och avgörande att kommunen och Arbetsför-

medlingen m.fl. tillsammans arbetar på individnivå för att hitta bästa tänkbara lösningar så att varje individ får ett snabbt och effektivt stöd, vilket gagnar alla inblandade.

Projektledaren för På Väg upplever att samverkan med Arbetsförmedlingen fungerar mycket bra gällande inrikes födda ungdomar. Det har hittills varit svårare att erhålla ändamålsenlig samverkan kring utrikesfödda men detta ska förhoppningsvis förbättras framöver eftersom projektet kommer att köpa timmar från handläggare på Arbetsförmedlingen kopplad till utrikesfödda. Arbetsförmedlingens företrädare anser att det idag råder idag en större helhet kring individen samt att det är lättare att hitta specialister utifrån individens behov.

Vid intervjuer framkommer att de kanske största utmaningarna möts i gruppen ungdomar som har en neuropsykiatrisk diagnos samt inom flyktingmottagningen. Generellt upplevs en ökad ohälsa bland ungdomar vilket kan leda till exempelvis svårighet att få tillgång till psykologbedömningar, vilket många gånger är en förutsättning för att kunna göra rätt bedömning och därmed ställa rätt krav på ungdomen, erbjuda rätt insatser för att nå målet om självförsörjning.

Näringslivet upplevs ha ställt upp mycket bra där mycket av samverkan finns upparbetat sedan Samverkanshusets tid.

Några brister som framkommer i befintlig samverkan är att de olika aktörerna ofta arbetar åt olika håll utanför projektet vilket anses vara en brist. Vidare framkommer att ordinarie verksamheter inte alltid är insatta i projektets arbete vilket kan försvåra samverkan. En annan sak som framträder att olika aktörer och myndigheter inte alltid känner till varandras lagstiftning, arbetssätt m.m. vilket också försvårar kanalerna till samverkan.

3.2.2. Revisionell bedömning

Vår bedömning är att befintliga projekt är ändamålsenliga och utgör en resurs i arbetet med att minska ungdomsarbetslösheten och för personer med utländsk bakgrund. Noteras ska dock att insatserna och verksamheterna ännu bedrivs i projektform och därmed ännu inte funnit sin slutgiltiga form. I projekten arbetar aktörerna fortfarande med att hitta och utveckla strukturer, arbetssätt, metoder m.m. för hur de bäst ska arbeta med målgrupperna för att nå ett effektivt resultat på sikt.

Det är positivt att samverkan upplevs ha förbättrats under de senaste åren samt att det finns en hög ambition och vilja att tillsammans arbeta för målgruppen. Det framkommer dock ett antal brister i befintlig samverkan och vi menar att det är viktigt att dessa delar lyfts tydligt i verksamheterna för att kunna utveckla och effektivisera befintlig samverkan.

3.3. Uppföljning och utvärdering av resultat

Samtliga intervjuade påpekar att pågående projekt med ökat samverkan har påvisat positiva resultat på ett eller annat sätt och. Förvaltningschefen för framtids- och utvecklingsförvaltningen beskriver att det är stort resultatfokus i projekten, kanske på bekostnad av ett lärandeperspektiv.

På Väg

Projektbeskrivningen fastställer att en följeforskare ska göra en extern utvärdering av projektets verksamhet och resultat vid utgången av projektet. Effektmålen ska då mätas och redovisas i utvärderingen. Utvärdering/uppföljning sker på individnivå samt på verksamhets- och strukturnivå där den sker i form av en processutvärdering. Under projektets gång erhåller projektgruppen även löpande feedback från följeforskaren i syfte att utveckla projektet. Extern utvärderare har, i januari 2013, hittills genomfört en delutvärdering. Uppföljningen samlar de tankar, reflektioner, diskussioner och lärande som har utkristalliserats i utvärderingen av projektet.

Vid projektets start har ingångsvärden fastställts utifrån målområden. Statistik har då för att ha som jämförelseunderlag vid tiden för utvärderingen av projektets resultat år 2014. Det kan exempelvis vara statistik rörande arbetslöshet i målgrupperna. Underlaget ska användas för att mäta måluppfyllelse i projektet vilket kommer att ske vid projektets slut.

Projektledaren är med på styrgruppsmötena där det sker löpande återrapportering till styrgruppen, bl.a. av aktiviteter och mål.

Projektledaren har utvärderat projektet för år 2012. Totalt har 111 personer varit med i projektet (47 kvinnor och 63 män). Av dessa 111 personer var 78 st. inrikes födda ungdomar, 10 st. utrikesfödda ungdomar samt, 22 st. utrikesfödda vuxna. 19 personer hade deltagit i Coman!dot och 31 st. i GPS/Navigatorhjälpen.

Resultat 2012:

- Arbete: 38 st. (13 kvinnor och 29 män)
- Studier: 15 st. (7 kvinnor och 8 män)
- Praktik: 11 st. (6 kvinnor och 5 män)
- Annat: 21 st. (10 kvinnor och 11 män)

Projektledaren har, för perioden september 2011 – oktober 2012 även gjort en uppföljning av utskrivna deltagare från projektet med fokus på arbete och praktik för att se hur det ser ut för den efter avslut i projektet. Uppföljningen visar bl.a. att av de 36 personer som då hade arbete hade 21 personer fortfarande arbete i varierande omfattning. Av de åtta personer som då hade praktik hade 2 personer fortfarande praktik, en gått vidare till studier, 1 hade fått anställning, 1 var timanställd och 3 var arbetssökande med kontakt med Arbetsförmedlingen.

I övrig framkommer bl.a. att vissa målgrupper upptäcks på ett tidigare stadium i och med arbetet i projektet, bl.a. unga vuxna med neuropsykiatriska diagnoser.

Arbetskraftskoordinator

Av projektbeskrivningen framgår att projektet har anlitat en extern utvärderare för att följa upp och utvärdera arbetet under hela projektprocessen. Projektet skall följa en utvärderingsplan med effektiva former för återföring och erfarenheter ska tas upp i projektets organisation under hela projekttiden. Extern utvärderare har, vid granskningstillfället, ännu genomfört någon delutvärdering av projektet.

Projektgruppen har genomfört en uppföljning av projektresultatet för 2012. Av den framgår att 28 personer har skrivits in i projektet under 2012 och 18 personer har blivit utskrivna. Av dessa 18 personer har 9 personer fått arbete eller OSA, sju stycken har hamnat hos Arbetsförmedlingen och två personer har gått till studier.

Övrig uppföljning/utvärdering

I övrigt visar granskningen att försörjningsstödet inte har minskat under tiden som projekten varit igång. Försörjningsstödet budget och utfall de senaste 5 åren ser ut enligt följande:

Tabell:

År	2008	2009	2010	2011	2012
Budget (Mkr)	8,1	7,5	10	12	12
Utfall (Mkr)	8,4	11,2	12,6	14,4	16,1
Avvikelse (Mkr)	-0,5	-3,7	-2,6	-2,4	-4,1

Enligt IFO-chefen beror ökningen bl.a. på att antalet hushåll med bistånd samt antalet bidragstagare har ökat och att individer blir utförsäkrade. Av socialnämndens delårsrapport 2012 framgår dock att antalet unga med långvarigt biståndsmottagande av ekonomiskt bistånd har minskat.

Enligt uppgift från Arbetsförmedlingen har 2012 varit ett lyckat år för Strömsunds del när det gäller arbetslösheten. Vid varje veckojämförelse under hela året 2012 har nästan varje vecka visat på ett bättre resultat än motsvarande vecka år 2011. Som mest har den totala arbetslösheten legat ca 100 sökande lägre jämfört med motsvarande vecka 2011. Samma tendens syns även för gruppen unga, som ingår i totala arbetslösheten. Totalt inskrivna unga (under 25 år) är vid granskningstillfället 339 st. vilket är 17 färre än samma vecka ifjol. Av dessa 339 är 199 arbetslösa varav 81 är öppet arbetslösa och 118 i något av Arbetsförmedlingens program.

Enligt uppgift från framtids- och utvecklingsförvaltningen har kommunen nyligen kommit igång på allvar med arbetet utifrån målsättningen att ställa kommunala praktikplatser till förfogande. Därav saknas djupgående uppföljning på området.

3.3.1. Revisionell bedömning

Projektledaren och framtids- och utvecklingsförvaltningen följer upp resultatet i projekten. Vår bedömning är dock att både kommunstyrelsen och socialnämnden behöver utveckla sin uppföljning och resultatredovisning. Bortsett från projekten är det svårt att, för år 2012, få en överblick av hur verksamheterna fungerar och vilka resultat de uppnår, d.v.s. det saknas en helhetsbild av den totala verksamheten vad gäller ekonomi, prestationer, insatser och resultat/måluppfyllelse. Troligtvis bör dock uppföljning och redovisning på området förbättras under år 2013 då det finns mätbara mål på området. Statistik för ungdomar kan även utvecklas på kommunnivå.

Vi uppmuntrar även till fortsatt utveckling av resultatredovisningen i projekten, vilket enligt uppgift är under framarbetande.

3.4. Återrapportering till kommunstyrelse och socialnämnd

Kommunfullmäktiges prioriterade mål ska styra såväl kommunstyrelsen som nämnderna. Ett av målen är att ungdomsarbetslösheten ska minska. Både kommunstyrelsen och socialnämnden har utifrån övergripande mål antagit ett antal effektmål på området.

Kommunstyrelsens mål följs upp framförallt vid delårsrapportering och årsbokslut. Förvaltningschef återrapporterar löpande, muntligt och skriftligt, projektens verksamhet, resultat och måluppfyllelse. Detta framgår dock inte av styrelsens protokoll. Kommunstyrelsens ordförande är även med i projektens styrgrupp vilket också är en kanal för återrapportering. Årsbokslut 2011 saknar måluppfyllelse på området. Det framgår endast att projektet "På Väg" och "Arbetskraftskoordinator" förväntas ge minskad arbetslöshet och positiva effekter för individ och samhälle. Kommunstyrelsen följer inte alls upp arbetsmarknadsområdet, projekten eller dess resultat och utfall i delårsrapporterna för 2012.

Socialnämndens mål följs upp framförallt vid delårsrapportering och årsbokslut. Utöver detta bjuder nämnden med jämna mellanrum in företrädare för att berätta om de olika verksamheterna. I socialnämndens årsbokslut 2011 framgår att regeringens politik slår hårt mot arbetslösa och utförsäkrade vilket medför ökade kostnader för försörjningsstödet. Ett viktigt arbete tillsammans med andra förvaltningar under kommande år är därför att hitta sätt att hjälpa så många som möjligt till egen försörjning.

Av socialnämndens delårsrapporter för 2012 framgår att det ekonomiska biståndet ökar samt att god samverkan sker mellan Framtids- och utvecklingsförvaltningen samt Arbetsförmedlingen. Delårsrapporterna följer inte upp projektens resultat, utfall och måluppfyllelse. Nämnden har erhållit återkoppling av projektet På Väg. När det gäller projektet Arbetsmarknadskoordinator har nämnden ännu inte fått någon detaljerad återrapportering.

Återrapportering till EFS gällande projekten görs av kommunstyrelsen/framtids- och utbildningsförvaltningen var tredje månad.

3.4.1. Revisionell bedömning

Kommunstyrelsen och socialnämnden bedöms, muntligt och skriftligt, följa hur arbetsmarknadssituationen på övergripande nivå utvecklas samt hur resultatet ser ut i projekten. Vi rekommenderar dock att det tydligare framgår, exempelvis i protokoll, vilken återrapportering som styrelse och nämnd efterfrågar gällande arbetet med att få arbetslösa ungdomar i arbete samt dess utfall och måluppfyllelse. Detta för att strategier ska kunna utvecklas på ett tydligt sätt och som följer hur de enskilda insatserna lyckats att nå målen.

Vi bedömer att uppföljning av resultat och måluppfyllelse är bristfällig i senaste delårsrapporter samt årsredovisning. Vi har dock noterat att mätbara mål finns från och med år 2013 vilket torde resultera i att uppföljning av mål och måluppfyllelse förbättras i delårsrapporter samt i årsbokslut för 2013.

2013-01-25

Therese Runarsdotter - Projektledare

Anneth Nyqvist - Uppdragsledare